

Отже таким чином формується нова сакральність. Гармонізація глобальних процесів культури може відбуватися паралельно з глобалізацією як гомогенізацією, редукцією, а може бути альтернативним проектом, що продукує надцінності життя, надцінності сакрального, апелює до нередукованого абсолюту. Не рекламного-брендингового, а того справжнього, що існував від віку в культурі.

Література:

1. Анохин П.К. Избранные труды. Философские аспекты теории функциональной системы: Москва: издательство Наука, 1978. 400 с.
2. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества: Москва: издательство Искусство, 1979. 424 с.
3. Джонс Дж. К. Инженерное и художественное конструирование: Москва: Мир, 1976. 369 с.
4. Маклюэн М. Понимание медиа : внешнее расширение человека: Москва: «Гиперборел», «Кучково поле», 2007. 464 с.
5. Сальникова Е.В. Эстетика рекламы: Москва: Алетейя, 2001. 288 с.
6. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций и преобразование мирового порядка: Москва : ООО «Издательство АСТ», 2003. 603 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-117-6-3>

КОНЧЕРТО ГРОССО ДЛЯ ФЛЕЙТИ ПКОЛО ТА СТРУННОГО ОРКЕСТРУ В КОНТЕКСТІ ТВОРЧОСТІ АНТОНІО ВІВАЛЬДІ

Ходан З. А.

пошуковувач кафедри флейти

*Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
м. Львів, Україна*

Творчість Антоніо Вівальді переживає свій справжній ренесанс і постійно знаходиться в центрі наукових та виконавських зацікавлень, попри те, що заледве через 30 років з часу смерті італійського митця вона була виключена із європейської виконавської практики на два століття [1; 120]. Музикознавча спільнота, що об'єднує представників музикознавчих шкіл різних країн, зробила чимало для систематизації та вивчення спадщини Вівальді. Однак розсосередженість прижиттєвих нотодруків, автографів та рукописних копій по приватних та міських

архівах різних міст Італії та низки європейських держав (на даний час далеко не всі партитури А. Вівальді знайдено чи ідентифіковано) зробила їх недоступними для широкого кола дослідників. Через це низка творів митця досі не тільки не посіла належно місця в виконавському репертуарі, а й залишається так званою «білою плямою» музикознавчого пізнання про Вівальді.

Партитурами, що досі очікують на своє вивчення, є два *concerto grosso* для флаутіно (флейти піколо) в *C dur* (опус 44, RV 443 та опус 44, RV 444) та *concerto grosso a-moll* (та опус 44, RV 445). Не зважаючи на відсутність документальних підтверджень часу написання та наявності прижиттєвого видання на основі стилістичного аналізу та порівняння і з іншими творами пізнього періоду, можемо зробити висновок, що всі три концерти написані в приблизно за 10 років до смерті композитора. На інтернет сторінці міжнародної нотної бібліотеки Петруччі [Petrucci Music Library; 2] зазначено, що *Concerto grosso C – dur* (опус 44, RV 443) закінчений на рубежі 1728–29 років, за 12 років до смерті композитора. На основі очевидної стилістичної близькості, припускаємо, що поява всіх трьох концертів збігається із візитом А. Вівальді до міста Трієст (ймовірно задля аудієнції в імператора Священної Римської імперії, короля Богемії та Угорщини, титулярного короля Галичини та Володимирії Карла VI, який саме перебував в місті). Достеменно не відомо чи ці твори були написані на замовлення Карла VI або ж особи, що приймала його з візитом. Цілком можливо, що ідея створити ці твори належала самому композитору, а метою було запрошення до Відня (яке А. Вівальді таки отримав).

Всі три концерти належать до так званого «ломбардського» типу виконання, яку А. Вівальді послідовно впроваджував у власній виконавській практиці та утвердив у творчості: наскрізна драматургія в поєднанні із екзальтованістю емоційного вислову (що цілком вписується в естетику барокової театралізації всіх відомих жанрів та видів мистецтв) та підкреслено віртуозна техніка утворюють стрункий та виважений тричастинний цикл.

Не вставновленим фактом залишається те який саме інструмент з сімейства флейтових барокового періоду А. Вівальді мав на увазі у кожній з партитур та наскільки доцільно виконувати його саме на сучасній флейті піколо?? Так, в партитурі *Concerto grosso C – dur* (опус 44, RV 443) маємо справу із вказівкою «флаутіно», в *Concerto grosso C – dur* (опус 44, RV 444) – «флейта піколо» (*ottavino*), а в мінорному (опус 44, RV 445) – «флейта піколо» або «рекордер». Серед дослідників музики бароко та творчості А. Вівальді немає одностайності, що композитор мав на увазі саме *Flautino* (тобто малу

флейту). Адже на межі 17-18 століть в концертній практиці використовували широкий асортимент інструментів сімейства флейтових. За життя композитора малу флейту могли замінити звичайною флейтою чи рекордером. Проте в сучасній виконавській практиці всі концерти (а також в *Concerto grosso c – moll* (опус 44, RV 441) є надбанням репертуару для флейти піколо.

Зазначені *Concerto grosso* належать до групи концертів для різних інструментів (серед яких мандоліна, віола д'амур, кларнет, популярні в виконавській практиці епохи різновиди поперечних чи повздовжніх флейт: мала флейта, флаутіно, рекордер, флажолет) чи ансамблю солістів (97) [3]. Вони становлять більшу частину із не скрипкових опусів. Окрім 253 концертів для скрипки, струнних, *basso continuo*, А. Вівальді написав 39 для фагота, 26 для віолончелі, 20 для гобоя, 15 для флейти.

Перелік цих творів укладено на основі найбільш повного, визнаного міжнародною спільнотою каталогу данського музикознавця П.Ріома [Peter Ryom] 1973 р. [4]. Важливо зауважити той факт, що Вівальді не замикається на розкритті можливостей скрипки. Дуже часто він виходить за межі власних виконавських компетенцій та створює музику для популярних на той час інструментів. Чим зумовлений такий вибір – бажанням продемонструвати творчу винахідливість чи особливостями виконавського складу оркестру, якому призначався твір, – в кожному окремому випадку встановити важко.

Література:

1. Бокарди В. Вивальди. Жизнь замечательных людей. Москва: Молодая гвардия, 2007. Вып. 1085. С. 272.
2. *Concerto grosso C–dur RV 443*. Petrucci Music Library URL: [https://imslp.org/wiki/Recorder_Concerto_in_C_major%2C_RV_443_\(Vivaldi%2C_Antonio\)](https://imslp.org/wiki/Recorder_Concerto_in_C_major%2C_RV_443_(Vivaldi%2C_Antonio))(дата звернення 10.07.2021)
3. List of works by Antonio Vivaldi. Classical Net URL: <https://web.archive.org/web/20080509095912/http://www.classical.net/music/composer/works/vivaldi/index.html> (дата звернення 10.07.2021)
4. Ryom P. Antonio Vivaldi: Thematisch-systematisches Verzeichnis seiner Werke (RV).Copenhagen: Engstrøm & Sødring, 1973. 744 p.